

Kaj nam povedo volitve na Siciliji

Prejšnjo nedeljo (5. t. m.) so bile na Siciliji splošne politične volitve za obnovo siciliskega državnega parlamenta. Izbili tih volitev so v glavnem potrdili predvidevanja, vendar pa so uspehi in neuspehi posameznih strank izredno zanimivi in poučni.

Dosedanja vladna koalicija med krščansko demokracijo in monarhisti je na teh volitvah dosegla znaten uspeh, kar razpolaga v novem parlamentu kar 46 poslancev (37 demokristjanov in 9 monarhistov), to je z absolutno večino, medtem ko je v prejšnjem parlamentu imela le 38 poslancev (30 demokristjanov in 8 monarhistov). Komunisti in socialisti so obdržali svojih dosedanjih 30 poslancev, vse ostale stranke pa so izgubile. Tako liberalci od 5 na 3 poslance, Saragatovi socialisti demokraciji in republikanci od prejšnjih 3 na 2 poslance, neofašistična MSI od 11 na 9 poslancev, medtem ko so druge manjše skupine imele v prejšnjem parlamentu 3 poslance, sedaj pa nimajo nobenega.

Prva posledica demokristjanskega volilnega uspeha je ta, da ima sedaj vladna koalicija z monarhisti v parlamentu absolutno večino, medtem ko je v prejšnjem parlamentu morala za tako večino računati tudi s podporo vseh treh laičnih strank (liberalcev, socialistov demokratov in republikancev, ki so imeli skupno 8 poslancev). Popravek volilnega zakona je torej koristil neposredno vladni koaliciji in ji pripomogel do tega, da more sedaj vladati brez podpore manjših laičnih strank, na katere se mora Krščanska demokracija opirati v osrednji vladi v Rimu. To dejstvo pa hkrati ustvarja neugoden položaj za Krščansko demokracijo v ožrednji vladi, kjer laične stranke, (zlasti republikanci, ki v vladi ne sodelujejo) očajo Krščanski demokraciji, da izdaja svoje zaveznike in se orientira na desno. Sprito dejstvo pa, da se je na teh volitvah KD uveljavila predvsem na škodo neofašistične MSI, bi to pri KD utegnilo upravičiti tako orientacijo na desno tudi v državnem merilu, kjer naj bi z zavezništvom z monarhisti skušali omejevati vpliv, ki ga MSI izvaja znatno število italijanskih žimov.

V primeru take orientacije bi postal položaj dosedanjih laičnih zaveznikov KD izredno kritičen. Z sedanjega strankarskega vladnega koalicijskega pretrga, ki je pred kriznično razpravo, kakor pravo politično razčistilo, in tudi potreba po razčistitvi med njimi — potreba, ki jo zlasti manjše stranke, ki so stalno podpirale, se skuša zlasti od strani KD, a ne izključno po njeni krivdi, spremeniti v praviko kronično nejasnost.

Drugega znatnega dejstva, ki se je pokazalo na teh volitvah, je to, da je Komunistična partija številčno nazadovala v primeru z upravnimi volitvami iz leta 1953, medtem ko so se Nennijevi socialisti številčno izboljšali, kar se je vzajemno izravnavalo tako, da imata obe stranki enako število poslancev kakor v prejšnjem parlamentu. Izguba glasov sicer ni velika (14.789 glasov), a vendar značilna. Komunisti so nazadovali skoraj v vseh provincih (4.502,7 glasov), razen v provinci Trapani, kjer so, v primerjavi s prejšnjimi upravnimi volitvami iz leta 1953, izgubili le 176 glasov. Če nadaljujemo s številčno analizo, moramo dodati, da so liberalci izgubili okrog 15.000 glasov, Saragat in republikanci 21.183 glasov, MSI okrog 44.000 glasov, monarhisti pa so pridobili 29.736 glasov. Neodvisno socialistično gibanje je dobilo 19.054 glasov.

delavstvom, socialističnim in demokracičnim gibanjem, in tako zaustaviti nevarni proces demokristjanske desničarske degeneracije, ki grozi s klerikalizacijo celotnega italijanskega javnega življenja.

Skromnega rezultata, ki ga je doseglo neodvisno socialistično gibanje, pa ne gre pretiravati, ker si njegovi voditelji itak niso delali posebnih naporov. V razmeroma zastaralih družbenih okoliščinah, kjer se javno mnenje skoraj

nujno polarizira v dve ekstremni politični tendenci, je težko pričakovati uveljavljanje političnega stališča, ki odraža potrebo, dozorelo v pogojih naprednejšega in politično mnogo bolj zrelega delavskega in socialističnega gibanja, kljub vsemu, močno uveljavila tudi na siliških volitvah, kar je zlasti razvidno v značilnem porastu socialističnih glasov.

O SPREJEMU
NOVIH ČLA-
NOV V OZN

Te dni je premier republike Burme U Nu na obisku v Jugoslaviji, kot gost predsednika republike maršala Tita. Na svojem potovanju po Jugoslaviji je premier U Nu obiskal tudi tovarno poljedelskih strojev in motorjev v Rakovici, kjer ga vidimo, kako opazuje traktor jugoslovanske proizvodnje.

Načelo univerzalnosti se mora dosledno izvajati

Nujna je rešitev, ki mora izboljšati delovanje in učinkovitost te tako potrebne mednarodne organizacije

So določili čl. 4 ustanovne listine OZN je lahko sprejeta v članstvo imenovane organizacije vsaka miroljubna država, ki sprejema vse predpisane obveznosti in če je, po oceni te organizacije, voljna ter sposobna te obveznosti izpolnjevati.

Eno osnovnih vprašanj, ki bi se nujno imele rešiti v zvezi s to visoko organizacijo, je vsekakor vprašanje njene univerzalnosti. S tem postane tudi vprašanje sprejema novih članov stvar prvotne razredne važnosti, saj zadeva v samo bistvo OZN. Dejstvo je, da bodo Združeni narodi tem prej dosegli postavljene cilje, čim prej bo uresničena njihova univerzalnost.

Kot smo že poudarili, predstavlja sprejem novih članov v to ustanovo eno najvažnejših vprašanj že od samega začetka njenega obstoja. Zahvaljujoč sporom in bistvenim nasprotujočim si stališčem med velikimi silami, se je to vprašanje že dolgo reševalo brez najmanjših izgledov, da bi bilo kdaj rešeno. Vsa potiska je bil tako paraliziran s pomočjo veta od ene ali druge strani.

Cela vrsta držav, ki še niso članice OZN, a so že davno vložile prošnjo, da bi bile sprejete. Zavičevanje rešitve povzroča med temi državami veliko zaskrbljenost, posebno, ker tako ravnanje v veliki meri onemogoča bolj učinkovit in napreden razvoj te organizacije.

Od tridesetih prošenj, ki so bile od ustanovitve OZN do danes predložene v rešitev, jih je bilo pozitivno rešenih samo devet. Leta 1946 so se reševale prošnje devetih kandidatov, sprejeti so bili štirje (Afganistan, Islan-

dija, Švedska in Sijam), pet jih je bilo zavrnjenih (Albanija, LR Mongolija, Irsk, Portugalska in Jordan). Naslednje leto sta bila sprejeta Jemen in Pakistan, zavrnjene pa Italija, Avstrija, Madžarska, Romunija, Bolgarska in Finska. Leta 1948 je bila samo Burma sprejeta med Združene narode, vtem ko je bila prošnja Ceylona odbita. Leta 1949 je bil sprejet Izrael, ne pa Koreja, niti Nepal. Hkrati je bil odbit predlog SZ, da se vzame v pretrpet prošnja Severne Koreje. Leta 1950 je bila končno sprejeta še Indonezija, po njej nihče več, dasi so kasneje za to zaprosile tudi Libija, oba Vietnam, Japonska, Kambodža in Laos.

Ob priliki diskusije o prošnjah prvih prošilcev, je predstavnik ZDA predlagal, da bi se sprejeli v članstvo vsi kandidati, katerih prošnje so se reševale. Sovjetski delegat pa se s tem ni strinjal, vztrajajoč na stališču, da se razpravlja o vsaki prošnji posebej in da se o njih tudi sklepa posebej. V tem konkretnem primeru se je SZ postavila proti sprejemu Portugalske, Irške in Jordana, po drugi strani pa so ZDA nasprotovale, da bi se v OZN sprejeli LR Mongolija in Albanija.

Kasneje so se stališča spremenila in to v obratni smeri. To je prišlo posebno do

izraza, ko je šlo za to, da se v OZN sprejmejo bivše sovražne države, ki se je z njimi že sklenila mirovna pogodba. SZ je tokrat podprla poljski predlog, po katerem bi vseh pet držav, bivših satelitov fašistične osi, moralo imeti enake pogoje za sprejem, ker da se pravna osnova za to nahaja tudi v potrditvi deklaraciji ter mirovnih pogodbah, kjer je rečeno, da bodo velike sile podpirale njihov sprejem v OZN. Temu predlogu so nasprotovale zapadne sile, češ da ima vsaka država svoje značilnosti, na osnovi katerih jih je treba obravnavati.

Po dolgih in žolčnih diskusijah je bilo sklenjeno, da se bo obravnavala vsaka prošnja posebej. Rezultat je bil, da Bolgarska, Madžarska in Romunija v Varnostnem svetu sploh niso dobile potrebne večine, vtem ko sta Italija in Finska to večino dobili, niso se pa s tem strinjali glasovi vseh petih stalnih članov, ker je SZ glasovala proti.

Tako je igra med velikimi silami v OZN postajala vse bolj zapletena. Bilo je to v obdobju, ko sta se v svetu že izoblikovala oba bloka, nakar se je tako imenovana hladna vojna razširila po vsem svetu.

Stvar se ni več premaknila nikamor, zašla je v nekakšen začarani krog. Vprašanje se, na žalost, tudi na zadnjem, devetem zasedanju generalne skupščine ni premaknilo z mesta. Prišlo je samo do resolucije, s katero se je zadeva ponovno prepustila Varnostnemu svetu, da jo prouči.

Premalo jasno formulirana določila čl. 4 ustanovne listine, kakor tudi politična situacija, ki vlada v Varnostnem svetu, so brez dvoma bili tisti razlogi, ki je omogočil poskuse širšega tolmachenja omenjenih določil, posebno tistih, ki so se nanašala na proceduro sprejema. Njim so se glede tega na generalni skupščini dajala večja pooblastila, omejevali pa sta se vloga in kompetenca Varnostnega sveta. Tudi se je polagala prevelika pozornost samo pravnemu aspektu vprašanja, oziroma so ga skušali rešiti s pravnimi sredstvi.

Ce si pa vprašanje sprejema novih članov ogledamo v luči kot se nam kaže danes, vidimo, da je zdaj to vprašanje zadobila izrazito politični značaj, da ga ho torej treba tudi reševati s političnimi sredstvi. Ob tem postanejo iluzorni vsi poskusi, ki bi hoteli na osnovi sedanjih določil ustanovne listine prošnje reševati samo s pomočjo pravnih sredstev. To je tudi dokazal ves dosedanj razvoj vprašanja samega.

Velika večina majhnih in srednjih držav stoji danes na pozicijah univerzalnosti OZN, pomeni, da so te države za to, da se vsi prošilci sprejmejo vanjo. Med temi državami je tudi Jugoslavija, ki je dosledno za uvedbo načela univerzalnosti, prepričana, da brez nje Združeni narodi ne morejo uspešno izpolniti nalog, ki stoje pred njimi, kar je neizpodbitno dokazala tudi praksa sama. Zaradi tega Jugoslavija nasprotuje tako stališču ZDA kot SZ, ker sta to stališči, s katerima skušata obe omenjeni državi uveljaviti samo svoje ožje interese, oziroma interese svoje skupine, ne da bi upoštevali, da prav OZN ne bi smela biti mesto za takšno politiko.

Po svoji osnovni zamisli bi OZN morala predstavljati nekakšno svetovno politično organizacijo. Kot takšna bi seveda morala pripadati vsemu svetu. Morala bi se potemtakem truditi, da postanejo vse države njene članice, ne glede na to, kakšna je njihova politična ureditev, oziroma gospodarski in družbeni red. To bi tudi omogočilo širše in plodnejše sodelovanje pri skupnih naporih za doseg miru v svetu, za mednarodno sodelovanje na vseh področjih in trajno dobro sosedstvo med vsemi državami.

Potrebno je torej čimprej uveljaviti načelo univerzalnosti OZN, t. j. sprejeti v članstvo Združenih narodov vse države, ki za to izpolnjujejo pogoje. Ker pa je vprašanje sprejema novih članov zaradi znanih razlogov in tem ustreznih posledic zabredlo v skoraj neresljiv položaj, bi bilo potrebno, če naj se izboljša učinkovito poslovanje OZN, in prvi vrsti spremeniti dosedanje prakso v obravnavanju tega, kakor tudi vseh ostalih podobnih problemov ali pa revidirati nekatera določila ustanovne listine.

OB DESETI DOBLETNICI ZMAGE NAD NACIFASIZMOM

SPOMNIMO se naših padlih

STELIO BERTOK
rojen v Plavjah 6. 12. 1927
padel 27. 4. 1944 pri Ribnici

FERRUCCIO BALBI
rojen v Mitja 31. 7. 1927
padel 23. 12. 1944 v Istri

INNOCENTE BONIVENTO
rojen v Kopru 27. 1. 1922
padel 4. 11. 1944 v Topolovcu

EUGENIO BALBO
rojen v Trstu 27. 11. 1925
padel 15. 2. 1945 v Bači pri Idriji

CLEMENINA BERLJEVAC
rojena v Trstu 24. 12. 1928
pogresana od 15. 9. 1944

TULIO BASTIA
rojen v Trstu 16. 5. 1921
padel 10. 2. 1945 pri Kninu

IVAN BRISECEK
rojen na Proseku 11. 5. 1920
padel 26. 10. 1943 pri Gorici

ALBIN BLOKARC
rojen v Trstu 27. 11. 1923
pogresan od marca 1945

MIROSLAV BOGATEC
rojen v Sv. Križu 13. 4. 1923
obesen 23. 4. 1944 v Ul. Ghega

PETER BOGATEC
rojen v Sv. Križu 19. 10. 1910
padel 15. 11. 1936 pri Madridu

EGIDIO BONIFACIO
rojen v Piranu 1. 9. 1924
pogresan

EDO BONIFACIO
rojen v Piranu 12. 8. 1922
pogresan od 18. 9. 1944

USPEHI FRANCOSKEGA ZNANSTVENEGA ZAVODA ZA IHTIOLOGIJO

300 milijonov let stara živa okamenina kolakante - „praded belega človeka“

Kaj meni francoski znanstvenik o prvih živih bitjih na zemlji in o preobrazbi morskih vretenčarjev v suhozemne in o nadaljnjem razvoju živalstva na zemlji

Pred 16 leti so v ustju južnodruške reke Calumna ulovili prvo kolakanto, to je ribo, ki se v 300 milijonih let ni več razvijala in ki je vprav zaradi tega pritegnila največjo pozornost najvidnejših svetovnih biologov. Prof. Graham-Smith je tej ribi dal ime Latimorea, ki je to ribo — živno okamenjeno — odkupil za londonski muzej. Sele 14 let pozneje, leta 1932, so ponovno ulovili drugo kolakanto in jo razrežali na 100 delov. Tako prva, kot druga kolakanta sta bili v izredno slabem stanju. In tedaj je francoska ustanova za ihtiologijo na Madagaskarju organizirala in v ta namen opremila oceanografsko ladjo «Orsom 1» za lov na kolakante, ki so jih opazili v vodah okoli Madagaskarja. Za posamezno tovrstno ribo je ustanova obljubila nagrado 30.000 francov, kar je za siromašne ribiče z Madagaskarja pravo bogastvo. Končno so 24. septembra 1933. leta v vodah Anguana ulovili prvo dobro ohranjeno kolakanto. In od tedaj predstavlja vsaka nova ulovljena kolakanta pravi zgodovinski dogodek za znanost.

Prof. Mouis vsako kolakanto pregleda in preišče, jo nato konservira in v posebnih pešnikanih zabojih odpošlje v Pariz. Zadnji dve kolakanti so ulovili 12. novembra lani in 12. marca letos.

Prosečno važna je kolakanta, ki so jo ulovili 12. marca letos. To je samica, ki je dolga 1,72 m in je največja med vsemi doslej uloženimi kolakantami. V njenem želodcu so našli še nedotaknjeno ribo, ki jo je kolakanta pojedla nekako živo okamenjeno.

Eden prvih novinarjev, ki je sodeloval v lovljenju kolakante, je napisal zelo dobro reportažo, v kateri je rekel, da so v globini morja našli človekovega prednika. Ta njegova trditve je bila rezultat razgovora, ki ga je imel s skupino znanstvenikov, ki smatrajo, da je med kolakanto in vretenčarji na zemlji ožje biološko sorodstvo in da ves živalski svet izhaja iz tega živalskega sveta. Kolakanta, odkod jo so poimenovali pred mnogimi milijoni let prišlo na kopno in se navedle na življenje — na zemlji. Ko so avtohtoni prebivalci Madagaskarja zvedeli za trditve omenjenega novinarja, so s spoštovanjem kretili kolakanto za spravedla belega človeka. Črnci namreč se smatrajo za potomce krokodila in hočejo pri tem tudi ostati. Kolakanta torej naj bi bila po njihovem prednik belega človeka.

V kolikor sorodstvo med človekom in kolakanto, je to zelo, zelo daljno. Tako piše francoski znanstvenik Andrea Celina, Racuna se, da se je človek pojavil na zemlji pred približno milijon leti. Kolakanta pa se je pojavila na kopno in to celo v enakem razvojnem stadiju, v kakršnem je pač danes in zato ni nič

čudnega, če ji znanstveniki pravijo, da je to živa okamenina. Znanstveniki Celine, ki je napisal znano študijo «Colone», ki je za iskanje svojega prednika, smatra, da je kolakanta edinega oddaljen in zelo zastaral prednik človeka. Čim bolj dobro ogledamo kolakanto, takoj opazimo, da se ta razlikuje od vseh ostalih rib. Vse njene okončine (plavuti), razen prvih dveh, se začenejo kot pravi mali tili, ki nosijo na koncu trke ribje kosti, ki so med rebri povezane s membrano. Sorodnost med kolakanto in vretenčarji na zemlji je vidna, medtem ko med vretenčarji in ostalimi ribami je sorodnosti sploh ni. Po mnenju omenjenega znanstvenika daje najboljša ilustracija evolucije ribje vrste, v katero spada tudi kolakanta, k suhozemnim vretenčarjem edinstvena sladkovodna riba «engrion», ki živi v jezerih Srednje Afrike. Ta nenavadna riba lahko živi v sušni dobi tudi po šest mesecev izven vode in celo hodi po zemlji, kot bi bila navadna nekoliko nerazvita suhozemna žival. V sušnih mesecih je ta riba prava atrakcija za črnske otroke, ki stikajo za njo po močvirjih in se z njo igrajo.

Kako so znanstveniki rekonstruirali odhod rib iz morja in njihovo osvajanje kopnega pred milijoni let ter njihovo spremembo v poznejše vretenčarje? Pred 300 milijoni let, v tako imenovani devonjski dobi, — zatrlje omenjeni znanstvenik — so v morju živele velikanske ribe in mnogo vrst krosopieriensov,

katerim pripada tudi današnja kolakanta. Področje današnje Severne Amerike, Atlantskega oceana in Severne Evrope je zajemala velika sovernootlantska celina. Na tej celini, ki je bila tako rekoč brez živega bitja, je vladala tropska klima, kjer so se med seboj izmenjavale v rednem redosledu velikanske suše in velike poplave. Rastlinstvo je bilo strašno monotono in velikanske površine so bile pokrite s travo, ki je v vlažnih obdobjih zrastle tudi do 3 metre visoko. V velikanskem oceanu, ki je obkrožal to celino, so živele neštete vrste živali — pošasti.

Na drugi strani, v sladkih vodah in slanih lagunah, pa so živele ribe, ki so imele na glavi nekaj šlem, ki je pokrival tudi prednji del telesa.

Prizor iz prvega dejanja Andersonove drame «Ivana iz Lorraine», ki jo je predinscenojnim uprizorila Drama mariborskega Slovenskega narodnega gledališča v dvorani sodelovnega društva na Opatinah.

Kot smo že včeraj poročali, je predstava privabila polno dvorano občinstva, kot to kaže tudi naša slika. Predstave se je udeležil tudi jugoslovanski generalni konzul v Trstu Mitja Vosnjak in konzula Lubej in Cibi.

